

Nævningerne kunne faa Tvivl om den Fremgangsmaade, de skulle iagttage, om Betydningen af de stillede Spørgsmaal eller om Svarenes Affattelse klarede ved Oplysning af Rettens Formand, vil ikke altid kunne virke tilstrækkeligt, da disse Oplysninger kun kunne gives i et genoptaget Retsmøde, efter Omstændighederne, efter at ogsaa Forhandlingen er genoptagen. En saa formel og omstændelig Fremgangsmaade ville Nævningerne ikke let beslutte sig til at benytte. Mangen Tvivl, som let og hurtig kunde klares, vil ved en saadan Regel slet ikke komme til Orde, og vil da, uløst, ikke hindres i at afføde sine uheldige Virkninger. Af langt større Betydning vil det blive, om der gives Adgang til at faa den yderligere Vejledning, som Nævningerne maatte føle Trang til, given af Rettens Formand i Raadslagningsværelset, altsaa uden Genoptagelse af Retsmødet, end sige af Partsforhandling. Det er et Forslag, gaaende ud herpaa, som Flertallet stiller under Nr. 300 i første Stykke af den foreslaaede ny Affattelse af § 957. Flertallet har herved fulgt en ved en svejtsisk Lov for Kanton Genf af 1. Okt. 1890 given Anvisning. Vel ligger heri en formel Afgivelse fra den strengt gennemførte Sondring mellem Ret og Nævninger i Henseende til Raadslagnings og Afgørelse. Men nogen reel Fare for Nævningeførelsens Selvstændighed kan kun opstaa heraf, hvis det skulde ske, at Rettens Formand misbrugte den Adgang, han vil faa til at give Oplysninger i Raadslagningsværelset, til at paavirke Nævningerne udover den Vejledning og Paa-virkning, han har Ret og Pligt til at udøve ved sin Belæring i Medfør af § 953. En saadan Misbrug har vist sig ikke at finde Sted i Genf. Det vidnes*), at Dommerne der opfattede deres Opgave saaledes, at de i det hele bør forholde sig passive, og kun ytre sig, naar deres Udtalelse bliver æsket, eller Diskussionen gaar i et skævt Spor, eller endelig, naar der udtales Meninger med Hensyn til retlige

eller faktiske Spørgsmaal, som efter Dommerens Opfattelse ere urigtige. Navnlig have de stadig for Øje at lade Nævningerne faa Indtryk af, at det er dem, som alene have Afgørelsen og følgelig ogsaa det fulde Ansvar for dennes Rigtighed. Der er tilvisse ingen Grund til at frygte for, at danske Dommere skulde opfatte deres Opgave anderledes. Den Tro paa en Dommerne beherskende Domfældelseslyst, som andetsteds har ført til, at man endog har afskaffet Retsformandens Belæring i Retsmødet, har intet Grundlag hos os og deles heller ikke af Lovforslaget, der hjemler hin Belæring baade med Hensyn til Rets- og Bevisspørgsmaalene. Der kan derfor ikke være nogen grundet Betænkelighed ved det Skridt ud over det hidtil sædvanlige, som Flertallet foreslaar. Kunde dette bidrage til at forebygge Afgørelser, som saare den almindelige Retsfølelse og gøre Brud paa den Ensartethed i lige Tilfældes Behandling, som er et Retfærdighedskrav, vilde Institutionen hos os paa Forhaand være sikret mod nogle af de Angreb, som ikke ville udeblive. Thi det er især i denne Henseende, at Institutionen har sin saarbare Side, som før eller senere maa føre Lovgivningerne ind paa at finde Veje og Midler til Afhjælp. — I det andet Stykke i den ny affattede § 957 har Flertallet optaget uforandrede Lovforslagets Regler om det Tilfælde, at Nævningerne kræve yderligere eller ændrede Spørgsmaal forelagte. Et saadant Krav maa nødvendigvis fremsættes i Rets-salen og medføre Genoptagelse af Forhandlingen med Adgang for Parterne til at udtale sig.

Mindretallet finder det aldeles forkasteligt at indføre en saadan, med Nævninge-institutionens Tanke og hidtidige Udformning i alle Lande stridende, Dommerindflydelse paa Nævningekendelsen. At man i et enkelt svejtsisk Kanton — som det synes, under en ved enkelte Nævningekendelser opskræmt Stemning, — har besluttet sig til at indføre en lignende Bestemmelse som den, Flertallet foreslaar, er efter Mindretallets Mening uden nogen Betydning

*) Se Tidsskrift for Retsvidenskab 1898, S. 109 o. ff.